

عنوان مقاله:

بررسی تغییرات ژئومورفولوژیکی و ویژگی‌های رسوب گل‌فشان ناپگ، مکران، ایران

محل انتشار:

فصلنامه علوم زمین، دوره 26، شماره 104 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسندگان:

کرامت نژادافضلی - استادیار، گروه جغرافیا، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه جیرفت، جیرفت، ایران

راضیه لک - استادیار، پژوهشکده علوم زمین، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور، تهران، ایران

منوچهر قرشی - دانشیار، پژوهشکده علوم زمین، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

گل‌فشان یک پدیده طبیعی و دیدنی است که معمولاً به صورت یک عارضه گنبدی شکل و در برخی مواقع به صورت حوضچه ای یافت می‌شود. گل‌فشان‌ها مخلوطی از آب، گل و گاز هستند. این لندفرم‌ها در بیشتر نقاط دنیا به ویژه در کمربند آلپ و هیمالیا و در ایران بیشتر در جلگه های ساحلی دریای خزر و دریای عمان دیده می‌شوند. گل‌فشان ها به عنوان شاخص میدان‌های گازی و نفتی شناخته شده‌اند و از آنها برای پیش بینی وجود میدان های نفتی و گازی در اعماق زمین استفاده می‌شود. گل‌فشان ناپگ به عنوان بزرگ‌ترین و پویاترین گل‌فشان ایران در سواحل شمالی دریای عمان، قرار دارد و بر جاذبه‌های طبیعی سواحل جنوبی کشورمان افزوده است. این گل‌فشان تپه‌ای مخروطی به ارتفاع ۳۹ متر از سطح زمین و چندین دهانه فعال و غیر فعال در حال فعالیت دارد. خروج و فوران گل با دبی متفاوت معمولاً میان ۳ تا ۵ دقیقه به صورت متناوب تکرار شده و از بخش باختری مخروط که دیواره آن فرو ریخته است؛ به سوی زمین‌های پیرامون جریان می‌یابد. در این پژوهش از گل‌فشان مورد مطالعه یک نمونه رسوب برداشت و پس از آماده سازی و تهیه پودر، نمونه توسط دستگاه ICP-OES تجزیه شیمیایی شد. همچنین اندازه ذرات رسوب نیز تعیین و داده ها در نرم‌افزار SPSS پردازش شد. بررسی رسوبات بیرون آمده از گل‌فشان نشان می‌دهد که ذرات تشکیل‌دهنده آن در ابعاد رس و سیلت هستند. عنصر آلومینیم دارای میانگین ۸۹/۸ درصد و آهن دارای میانگین ۴/۴ درصد است. فراوانی این دو عنصر به دلیل غنی بودن رسوبات گل‌فشان از رس‌هاست. روند تکاملی گل‌فشان ناپگ در سه مرحله مختلف انفجاری (Explosive) خروج سریع با دبی زیاد (Effusive) و خروج آرام و تدریجی مواد با گرانروی بالا (Extrusive) مورد بررسی قرار گرفت.

کلمات کلیدی:

گل‌فشان ناپگ، تغییرات ژئومورفولوژیکی، رسوب‌شناسی، مکران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1384250>

